

STORT SAMRÅD MED FLERE OPGAVER HAR MANGE FORDELE

[Bæredygtig] Siden 2007 har Syddanmark haft et samråd for 22 kommuner, som årligt har op mod 150 sager. Fordelene ved stor- driften er til at få øje på: Tættere kontakt med politi og retsvæsen og frugtbar vidensudveks- ling mellem parterne.

Det er alvorstunge sager, der er på dagsordenen, når samrådet i den sydlige del af Danmark mødes. Samrådet holder 11 møder om året og har i gen- nemsnit 12-13 sager på hvert møde. Nogle sager er hurtigt behandlet på mødet, mens to til fire kan tage lang tid at drøfte. Sagerne ligner sjældent hinanden, da udviklingshæmmede naturligvis er lige så forskellige som normalt begavede. Men ofte har de udviklingshæmmede en baggrund, som præger dem resten af livet. Er man vokset op i et alkoholi- seret hjem med en hårdtslående far, sammen med en alenemor, der er narkoman eller i en flygtninge- lejr i Libanon? Derfor ser vi det også som en fordel, at samrådet er tværfagligt sammensat. Samrådet i Syddanmark består af en kommunal repræsentant, en psykiater, en psykolog, en kriminalforsorgsleder, en leder af et botilbud for blandt andet domfældte udviklingshæmmede, en socialkonsulent og jeg, som er jurist. Alle har vi mange års erfaring med målgruppen.

[af]

ELMER LAURIDSEN, JURIST I REGION SYDDANMARK OG FORMAND FOR SAMRÅDET FOR UDVIKLINGS- HÆMMEDE LOVOVERTRÆDERE I SYDDANMARK | ELMER.LAURIDSEN@REGIONSYDDANMARK.DK

I *NDU-nyt* fra april 2009 skrev kontor-
chef Annette Fehmerling fra Rudersdal
Kommune, at 'på et så lille og komplekst
område vil kun meget få kommuner
kunne opbygge et højt specialiseret og
tværfagligt samråd, der kan rådgive
anklagemyndighed og domstole, når
udviklingshæmmede er sigtet eller dømt
for kriminalitet.' Rudersdal Kommune har
opbygget et samråd for 21 kommuner.
Jeg er helt enig med Annette Fehmerling.
Jeg var tidligere formand for samrå-
det i Vejle Amt, hvor vi havde godt 30
sager om året. I det fælles samråd for
Syddanmark for 22 kommuner og knap
en fjerdedel af Danmarks befolkning, der
blev startet op primo 2007, har vi op
mod 150 sager om året. Og der føres pt.
tilsyn med 138 personer. Vi har opnået
væsentlig større erfaring med området,
og der er langt tættere kontakt med po-
liti og statsadvokaturerne, formodentligt
fordi det er lettere at have kontakt med
ét samrådssekretariat end med fire, som
det var tilfældet i amternes tid.

Samarbejdet mellem de fem tilsynsfø-
rende, deres ledere og samrådssekre-
tariatet er ligeledes udbygget, så der
opnås stor erfaring hos den enkelte. Og
hertil skal lægges et godt udbytte af den
sparring, der foregår løbende.

Lad mig præsentere et par eksempler.
De er konstrueret ud fra nogle af de
sager, samrådet har haft:

EKSEMPEL 1:

En 18-årig udviklingshæmmed mand,
der tidligere har været indblandet i
småkriminalitet, herunder besiddelse
af euforiserende stoffer, står tiltalt
for knapt 30 kriminelle forhold inden
for et år. Det drejer sig om tyverier
fra butikker, indbrud i private boliger
og biler, ulovlig kørsel i stjålne
biler, overfald sammen med andre
af tilfældige med knytnæveslag og
spark i ansigt og på kroppen, sprøjt-
ning af tåregas i øjnene på tilfældige,
dødstrusler, røverier med slag af kort
jernstang, en øldåse eller ved trussel
med en skarpladt pistol.

Den unge mand er mentalt retarderet i
lettere grad og muligvis dårligere funge-
rende på visse områder. Der har været
et fald i intelligensniveauet de senere år,
formentligt affødt af misbrug. På den
baggrund vurderer samrådet, at han
også fremover kan handle voldsomt over
for tilfældige mennesker uden tanke for
konsekvenserne. Han karakteriseres
altså som farlig.

I denne sag er der behov for at trække
på forskellige ekspertiser, som findes
i vores samråd. Den psykologiske/
psykiatriske vurdering er her meget
nødvendig. Er det nok med et tilsyn med
mulighed for anbringelse? Er tæt social
støtte nok, eller skal der fra starten en
anbringelse på et botilbud til for at sikre,
at der ikke sker tilbagefald til krimina-
litet? Hvad betyder hans meget dårlige
funktionsniveau?

Langt fra alle lavt begavede vil kunne
finde sig til rette i en boform for udvik-
lingshæmmede. Mange velfungerende,
men dårligt begavede, føler simpelthen
ikke, at de hører hjemme blandt mentalt
retarderede.

I en sag, som ligner eksemplet her,
anbefalede samrådet anbringelse i et
botilbud for at sikre pågældende den
maksimale støtte.

EKSEMPEL 2:

En 26-årig udviklingshæmmed mand
er tidligere dømt adskillige gange for
vold, herunder også af særlig rå og farlig
karakter. Han har allerede en dom til
tilsyn med mulighed for anbringelse i et
botilbud for udviklingshæmmede. Han
er sigtet for at erhverve sig et særligt
farligt skydevåben.

Da han identificerer sig med normalt
begavede, vil det være svært at anbringe
pågældende på et botilbud for udvik-
lingshæmmede.

Dette er et eksempel, som samrådet
ofte støder på. De personer, der iden-
tificerer sig med den normalt begavede
del af befolkningen, vil typisk være
fristet til at rømme fra botilbuddet, trods
anbringelsesdom. Den eneste mulighed,
der sikrer, at de ikke kan forlade stedet,
er den sikrede afdeling på Kofoedsminde
på Lolland, og det er et voldsomt ind-
greb i pågældendes liv.

I en lignende sag anbefalede samrådet
anbringelse på et botilbud med mulig-
hed for overførsel til sikret afdeling på
Kofoedsminde. Det sidste som en støtte
til, at den pågældende ikke forlader
botilbuddet.

Samrådet støder desværre ofte på det
problem, at der mangler botilbud til de
personer, som er fritagede for straf som
følge af deres dårlige begavelse, men
som ikke opfatter sig selv som udvik-
lingshæmmede.

[f:]

Driften finansieres efter befolkningstallet i kommunerne og har sekretariat i regionen. Hertil kommer to kommunalt ansatte og tre regionalt ansatte tilsynsførende svarende til tre fuldtidsstillinger udgående fra en kommunal og tre regionale botilbud, der fører tilsyn med målgruppen i regionens område. Tilsynet finansieres af kommunerne pr. person i tilsyn og administreres af regionen.